

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—

Fél évre 5—

Negyed évre 2-50

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilvánter. példányra 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapkiadónos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Népek imperializmusa.

Minél tisztábban bontakoznak ki lassanként a háboru okai, annál jobban domborodik ki a tény, hogy a háboru felidézésért — a személyes felelőségek mellett — egy, eddigelé nem eléggé méltatott másik nagy felelősség is merül fel.

Be kell látni, hogy bármily önkényesen garázdálkodjék is a vérengző cár, bármily nagy is legyen a háborus uszítók befolyása Franciaországban és Itáliában, bármily szolgálatkészen is állottak az oroszok rendelkezésére a szerbek és bármily ügyesen használták is ki Asquith és Grey a viszonyokat saját céljaikra: a háboru mégsem tört volna ki ha annak előfeltételei alapot nem találtak a népek széles rétegeiben.

Oroszország ki akarta terjeszteni hatalmát Közép Európára, az „Itália irredenta” sohasem titkolta, hogy Dél-tirolon kívül az Adria szlávlakta keleti partjaira is fáj a foga és Szerbia területéhségének mohóságát ismerle az egész világ.

De nemcsak Oroszország, Itália és Szerbia, hanem Franciaország is vágódott területhódításokra. Fecsegték ott revánseszmékről, de kívánságaiknak határa nem Elzász-Lotharingia rajnai partja volt, hanem végcélképpen a rajnai területek megszerzése lebegett szemük előtt.

S hogyan akart Anglia ezekből a hódítási aspirációkból hasznot húzni? Akként, hogy a Németországra rohanó hordák pusztításai révén tönkremenő német kereskedelem hasznát magához ragadja.

A német kereskedelem szálka az ellenség szemében. Előle el akarják zárni Oroszországot, Franciaországot, Itáliát, ha lehetne, az egész világot. A szinjáték rendezője Anglia, mely nem területeket, hanem a gazdasági világaluralmat akarja megszerezni.

A hódítási vágy magában a népből gyökerezik. A népeknek ez imperializmusban kell keresnünk azt a mozgató erőt, amely lángba borította a világot. Ez az imperializmus magyarázza meg, hogy a pacifisztikus álmokból a rettenetes kiábrándulás zavarta fel az emberiséget. A pacifisták törekvései a legutóbbi húsz esztendő óta arra irányultak, hogy Németországot és a monarchiát leszerelésre bírják és a békefrázisok, melyeket a nagy nemzetközi szindikátusok pártéretekezetein hangoztattak, — tisztelet a jóhiszemű kivételeknek — tulajdonképpen nem szolgálták más céll, mint a középponti hatalmak belső erejének és ellentállóképességének összeroppanását.

Hogy hova jutottunk volna, hogyha ezeknek a pacifista óhajoknak megfelelően, azt most világosan mutatja a háboru, amely különben megmutatja azt is, hogy az az irány, melyet a pacifizmus eddig követett, teljesen elhibázott volt.

A pacifizmusnak, hogy jövendő háborukat lehetlenekké tegyen, nem az uralkodók, hanem a népek oktatójául kell felcsapnia. A pacifizmusnak le kell küzdenie a létkelcu vágyat az önkényuralomra, a szomszéd leigázására és lelőresére irányuló szándékokat, amelyet most teljes meztelenségében állított elénk a háboru Németországban, Ausztria-Magyarországban, Bulgáriában vagy Törökországban senkisémm gondolt valaha arra, hogy idegen tulajdont elszakítson; csak arra törekedtünk, hogy megvédjük állami integritásunkat és védekezzünk külberohanások ellen.

Hol lehet Ausztria Magyarországon hódítási vágyat találni? Inkább azt láthatjuk, hogy az egyes népek és néptörzsek imperializmusa a belső uralom magához ragadására törekszik, hogy a hegemonia megszerzése céljából egymással kelnek síkra, így igyekezve imperialisztikus vágyukat kielégíteni. Egész imperializmusuk tehát belső viszálykodásokban és összekoccanásokban merül ki és azt a külföldiek érezetelni nem akarják, nem is éreztetik.

A háboru gyors véget vetett a belső összecsapásoknak és tömör falánkszá egyesülve állunk ellent az ellenség imperialisztikus gonoszágainak.

Rendületlenül bizunk e gonoszágok letiprásában, a végső győzelmünkben, mely egyuttal az igazság győzelme is.

Az Idei termés zár alá vétele s a házi és gazdasági szükséglet vásárlása.

A m. kir. ministeriumnak 1750—1916. M. E. sz. rendelete alapján az 1916. évi összes buza-, rozs-, kétszeres-, köles-, árpa- és zabtermés a közelmérés és a közszükséglet biztosítása érdekében a mult évihez hasonlóan zár alá vetelek. A termelő a saját házi és gazdasági szükségletét szabadon felhasználhatja. A gazdasági szükségletet külön rendelet fogja meghatározni. A termelő a fölös részét csak a Hadi Termény r. társaságnak, vagy hatósági vásárlási igazolvánnyal bírónak adhatja el. — Aki maga nem termelő, az 1916. évi október 15. napjáig a községi előjáróság által kiállított vásárlási igazolvány alapján, szükségletét minden közvetlő kizárásával saját községében jogosított megvásárolni. A főszolgabíró által kiállított vásárlási igazolvány alapján a nem termelő, gazdasági szükségletét bármely törvényhatóság területén megvásárolhatja. A ministerium megengedheti, hogy a fél háztartási szükségletére a megyéje más községében is vásárolhasson. — A szükséglet megállapításánál 1917. évi augusztus 15-ike az irányadó. — Házi szükséglet címen a termelők a naponkénti és fejenkénti 400 gramm lisztadagnak megfelelő 18 kilogrammot, más fogyasztó pedig csak 10 kilogrammot vehet fejenként és havonként számítas-

ba. — Az el nem látottak ellátása a törvényhatóságok feladata lesz, melyről a H. T. r. t. gondoskodik. — Az állatállomány ellátására szükséges termény biztosítása céljából a ministerium a H. T. r. t. útján megengedi az árpa és zab vásárlását. — A malmok csak az előjáróság által kiállított tanúsítvány alapján fogadhatnak el terményeket őrlésre. A büntető rendelkezések szigorubbak, mint eddig voltak. Az eddigi büntetési tételek: 2 hónapi fogház és 600 K pénzbüntetés helyett 6 hónapig terjedő fogházzal és 2000 K pénzbüntetéssel sújtják azt, aki a rendelkezéseit nem tartja be. Az elkobzás eddigi rendelkezései fennmaradnak. A rendelet hatálya Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

Szöknék az orosz foglyok.

Az utóbbi időben mindgyakrabban előfordul, hogy a gazdasági munkálatok elvégzésére kiadott orosz foglyok megszöknék, — s kihallgatásuk alkalmával majdnem egyöntetűen azt adják elő, hogy a munkaadók reggeli 3 órától kezdve késő estig dolgoztatják őket silány koszt mellett, ezenfelül nem mosatják ki a ruháikat s nem adják ki a katonai parancsnokság által megállapított s a hadifoglyok kisebb szükségleteinek fedezésére szolgáló napi 15 fillér munkapótlékot. Az ilyen szökevényeket a csendőrség letartóztatja, s a legközelebbi katonai parancsnokságnál ki kell őket hallgatni. Ez rengeteg munkát ad a parancsnokságoknak, ami, ha nagyobb mérvűketől: kárára esik annak a munkának, amit a harctéren működő csapatokért kell végezni. Természetes, hogy a foglyok panaszáának nem ad mindig hitelt a parancsnokság, azonban sok esetben beigazolást nyert azon tény, hogy a megengedett 12 órai munkaidőn túl dolgoztatják a foglyokat, s több helyen a koszt, tekintve a végzett munka nagyságát: silány volt. Igaz ugyan, hogy a munkaadó a 12 órai munkaidőn túl is foglalkoztathatja a foglyokat, azonban ilyen esetben minden további munkórát 6 fillért köteles fizetni, s a rendesnél nagyobb munkateljesítmények esetében magasabb pótlékot adni. Ahol a munka természete megengedi, darabbér, szakmányaiban vagy jutalomrendszer alkalmazható. A hadifogoly altisztek, amennyiben érdemeseknek mutatkoznak, a pótlék nagysága tekintetében előnyben részesítendőek. Mulasztások történtek az irányban is, hogy a foglyók eljárását, bánásmódját, s a foglyokkal szembeni magatartását a munkaadók részéről ügylészki senki sem ellenőrzi, ami szintén egyik oka lehet a foglyok szökésének. A hadműveletekről senkinek sem szabad a foglyokkal beszélni, vagy azokról nagyobb felvilágosítást adni, mert ez nemcsak hogy nem célszerű és nem időszerű, hanem törvénybe ütköző dolog is. Beteg foglyok is

megerőlték; ha a fogoly beteg lényeg, akkor a legközelebbi katonai kórházba utalandó. — Gazdasági érdek tehát, hogy a foglyokra vonatkozó rendelkezések betartásának, mert a surlódás nemcsak a katonai közigazgatásnak van kárára, hanem az anynyira kívánatos főcél sincs elérve, t. i. az aratásnak pontos, gyors és jó elvégzése. Ezért kívánatos, hogy minden munkaadó oly elbánásban részesüljön foglyait, hogy a fenntebb jelzett surlódások elő ne forduljanak.

Egyébként a hadifoglyok ellátására, s a bánásmódra nézve alapos felvilágosítást nyújt a Zalavármegyei Hivatalos lap rendkívüli kiadásának 9. száma, amely 1916. évi február hó 29. én jelent meg.

Szeretettel adományokat a frontra szállít a Hadsegélyező Hivatal!

Átvételi külföldi névjegy, IV. Václav utca 38. sz.

K Ü L Ö N F É L É K.

Hadak útja . . .

Újra benépesült már a Hadak útja.
Minden csillagpóra sziporkázva nagyok.
Glorias fényű lett újból az égi út,
Újra járnak rajta a hősök, a nagyok.

Nagy Csaba honának új lakói kelnek.
Szép Magyarországból a fiúk, unokák.
Az ősi házából ázenótot hoztak,
Hogy vessélyben újból a magyar szabadság! . . .

Hogy fenn lobog újra a Máriás-zászló,
Hogy felragyog ismét a dicsőség napja.
Országúti hordák rohanva szálladnak,
Mikor felhangzik a „Ejta magyar, rajta.”

Mennek, vándorolnak véroson, rongyosan.
Arcukról, sobukból égi fény sugársik.
Tán ragyogó cseppje busogó vérárknak
A hulló csillag, mely az égen fut végig.

Szeretettel várják az ösök, nagyapák . . .
Örömmel ölelik karjaikba őket!
Új lakomát ülnek, megcsendül a pohár
Újra ünneplik a magyar dicsőséget.

A nagy Csaba vesér, Szent László, Hanyadi,
Arad tizenhároma és a többi hősek
Dúló ellenségén, pusztító hordákon
Vérbösszű állani, újból kardot kötnek.

Csillag sziporkásik . . . táltos lovaikon
Égi hadak ismét harci útra keltek . . .
Csattognak a kardok . . . futva fut az ellen,

Csaba hősi vitézi segíteni jöttek.

Ranziano, 1916. V. 9. **Fenyves Dániel.**

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXXIII-ik évfolyam III-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tiszteltetted kérjük előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. Tisztelettel a kiadóhivatal.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . K 10.—
Fél évre . . . . . „ 5.—
Negyed évre . . . . . „ 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

— **Vöröskereszt főkegyelet.** A Magyar Vörös Kereszt Egyesületnek Stridóváron főkegyelet alakult. Az impulzus a kir. tanfelügyelőség adta meg a miniszterium leírata folytán az állami iskola tanszékének. Felkérésre a stridóvári hölgyek lelke-

ben visszhangra talált a magasabb eszme. Rövid eszmecseré után június 11-én ki-mondták az egyesület megalakulását, június 22-én tartott gyűlésen pedig végleg szervez-kedtek. Elnökség: báró Knezevich Viktor elnök, Danits Sándor alelnök, Krampatits József alelnök, Bellets Edéné alelnök, Schweitzer Sándor titkár, Lippich László jegyző, Krampatits Lenke II. jegyző, Lippich Lászlóné pénztárosnő. Valasztmányi tagok: Brodnyák Antal, Lichtenberger Péter, Mozsár István, Danits Sándorné, Stern Miksáné, Brodnyák Antalné, Pauscha Antalné, Kraut-hacker Rozina.

— **Köszönet.** A stridóvári m. kir. ál-lami iskola évzaro ünnepéje alkalmával a Stridóvári Takarékpénztár R. T. 30, báró Knezevich Viktor gond. elnök 10 K-t voltak szivesek adni a magyar nyelvben legszebb sikert elért tanulóknak megjutalmazására, melyért e helyen mond halás köszönetet a jutalmat nyert tanulóknak nevében az igazgató-jág.

— **Levél a harctérről.** Megindult a föld-rengelő offenzíva mindenfelé. Ettől függ, ugy-látászik, a világháboru sorsa. Az oroszok is felkészültek. Harcolnak dühösen. De azért a mi katonáinkat sem hagyja el a jókedvük, ami biztosítja a sikerüket. Ezt a hangula-tos jókedvet elárulja a következő levél is: A m. kir. 20. honv. gyalogezredtől a vitéz 4-es nehéz honvédtüzérséghez vezényelték. Ismét bátran szembe állunk a muszkákkal, csak hogy most nem gyalogsági fegyverrel, hanem nehéz granátokkal és srappellel üd-vözöljük őket, de úgy, hogy tudják meg, hogy bármennyire is gyakorolják erőszakos támadásaikat, mi magyarok higgadtan és kitartóan verjük őket vissza, úgy, hogy vesz-teségük ezekre rúg. De úgy is kell nekik, mert amelyik fronton magyar kéz dolgozik, ott minden próbálkozásuk teljesen meghiu-sul. Isten Önökkel s velünk. Isten segítse és vezérelje zászlónkat fényes diadalra. Üd-vözetel Csáktornya érdemes közönségének. 1916. Június 29-én. Rózsa Ernő tüzér.

— **Levél az orosz fogságból.** Egy orosz fogságban lévő derék katonánk ismét élet-jelt adott magáról. Az érdekes lev. lap márc-us 4-én kelt s írja, hogy Oroszországban nagy forradalom van. Bzonyára forrongást értett alatta, amiről a lapok máskor is írtak.

— **Életjel.** Hogy mennyire nincs ok a kétségbeesésre, ha a harctéren lévő katoná-tól az itthonlétők sokáig értesítést nem kapnak, bizonyossága Huppán Kálmán keszt-helyi népfőlkész esete, akit Csáktornyan is-többen ismernek. Huppán ugyanis, mint a 20. honv. gyal. ezred kötelékébe tartozó ka-tona, már 13 hónap óta nem írt. Rokonsága már rég elfáradta, mint aki rájuk nézve el-veszett, mire két héttel ezelőtt váratlanul levelet kaptak, melyben Charkowból hozzá-tartozóit értesíti, hogy Oroszországban fog-ságban van s jól érzi magát.

— **Vihar.** Szörnyűes vihar tombolt mult szombaton éjszaka. Ugy 9 óra után vészjelző felhők tornyosultak észak felől s nemsokára kavargott a por az utcákon a felkerekedett vihartól. 11 óra felé esni kez-dett s 1 órakor kilört az égháboru, mely-hez hasonlóra nem igen emlékezünk. Talán egy órán át tombolt a vihar, szakadt az eső, közben jég is esett, majd csattogott és dörgött, mint még soha. A villanyvezeté-kekbe mindenfelé beütött. A beütéseknek se szeri se száma nem volt. A telefonok jó-része vasárnap reggelre teljesen elnémult.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai mozi-ban a mai előadások műsora: Hadi híradó; A hullámok ölén (színmű 3 felv.); A pisz-kos konkurrencia (családi idill 3 fel.).

— **A só ára.** Hivatalos helyről meg-nyugtató hír jelent meg. Kijelentik ugyanis, hogy a só ára nem fog emelkedni. Cupán a kir. sóhivataloknál emelkednek az árak a szállítási költségek drágulásából kifolyólag métermázsánként néhány fillérrel, ami azon-ban a fogyasztó közönségre át nem hárítható.

— **Hová kell utazási igazolvány?** A belügyminiszter újabb rendelete értelmében az utazáshoz személyazonossági igazolvány most már csak a következő helyekre szük-séges:

1. Magyarországon: Beszterce-Naszód, Alsófehér, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Krassó-Szörény, Maros-Torda, Máramaros, Nagyküküllő, Szeben, To-mes, Torontál, Udvarhely vármegyékbe és Fiume városába. 2. Horvát-Szlavonország egész területére. 3. Ausztriában: Bukovina, Dalmácia, Galiccia, Karinthia, Krajua, Osz-trák Szilézia, Salzburg, Stajersorzag, Leoben, Bruck an der Mur, Müzzschlag, Graz ki-vételével, Tirolba, Voralbergbe és a Tenger-mellékre. 4. Bosznia-Hercegovina egész te-rületére. Csak fényképes igazolvány érvény-es: Fiuméba, Horvát-Szlavonországba, Li-ka-Krbava és Modrus-Fiume vármegyékbe, Ausztria fentebb felsorolt tartományai-ba, végül Boszniában Tuzla, Sarajevo és Mostar kerületekbe. Nem kell tehát utazási igazol-vány: Magyarországon a fentebb fel nem sorolt vármegyékbe, továbbá Alsó- és Felső-Ausztriába, Csehországba és Morvaországba.

— **Magyar igazságügyi szolgálat Szer-biában.** Az igazságügyi szolgálat megszer-vezése a meghódított szerbiai területen már befejezéséhez közeledik. Mint már megírtuk, a meghódított Szerbia igazságügyi főnöke Csarsch Dezső dr. volt ujvidéki törvény-széki elnök. A szerbiai igazságügyi szolgál-atot magyar bírák és bírósági tisztviselők látják el, akik éppen úgy, mint a katonai igazgatáshoz, főkormányzósághoz beosztott többi polgári tisztviselő, a hadrakelt sereg kíséretét képezik. Felettük végső fokon ez-üdőszerint még a katonai főkormányzó gyako-ról fegyelmi jogot és kötelesek egyenruhát viselni. Az igazságszolgáltatás hivatalos nyel-ve a hadsereg szolgálati nyelve, a bíráska-dás tekintetében pedig a hágai egyezmény értelmében a szerb törvények és rendeletek az irányadók. Szerbiában rendezték már az ügyvédi gyakorlatot is. Ügyvéd csak a fő-kormányzóság által kibocsátott engedély a-lapján lehet valaki, de csakis abban az e-s esetben, ha ezelőtt a szerb igazságügyminis-terium által vezetett ügyvédi névjegyzékbe fel volt véve, tehát fogadalmat tett a szerb törvényekre. Ezeknek most biztosítottak és új fogadalmat kell tenniük.

— **Hirdetmény.** A honv. miniszterium a háztartási fémek beszolgáltatását elren-delte. Be kell szolgáltatni, miként a falra-gaszok hirdetik, az összes vörösréz, sárgaréz, nikkal, ón, tombak és bronz edényeket és főszerelési tárgyakat. A tárgyakat mindenki azonnal tartozik beszolgáltatni a város fém-átvételi bizottságának, amint a beszolgál-tás ideje és helye közhírré tétetik. Minden-kinek érdeke, hogy tárgyait önkéntesen be-szolgáltatassa s azok pótlásáról idejekorán gondoskodjék. A központ részéről megbízott fémbevitő Rosenberg Rezső, vaskereskedő.

Kereskedőink s a szülők figyelmébe.
A tűzrendészeti szabályrendelet értelmében a gyufát mindenki oly helyen köteles őrizni, hogy ahhoz gyermekek ne férjenek. Ezen rendelkezésből kifolyólag a szülők gyermekeikkel gyufát sem nem hozhatnak a holtból s az elárusítók a gyermekeknek gyufát nem adhatnak át s eszerint úgy a vevők, mint az eladók, gyermekekre gyufát nem bízhatnak. Felhívtnak ez uton is a szülők, hogy gyermekeikkel se gyufát, se dohányt ne hoztassanak, mert az a tűzrend. szab. rend. tilalma alá esik s gyermekeikért ők felelősek. A kereskedők szintén figyelmeztetnek, hogy gyermekeknek gyufát, dohányt ki ne szolgáljanak, mert ezáltal büntelendő cselekményt követnek el s az ellene vétők a hatóságnak föl fognak jelenteni.

Hirdetmény. Lovak gazdasági munkára kizárólag a csáktornyai katonai lókörház által a járás területére kiadotnak. Igénylő azon gazdák tarthatnak, akik a község előjárósága által kiállított bizonyítványban igazolni tudják, hogy a kiadott lovak kizárólag gazdasági munkára lesznek használva. Megkivánják, hogy a kérvényezők személyesen jelenjenek meg a lókörház parancsnokság irodájában.

A hadifoglyoknak küldött csomagok címzése. A postahivatal figyelmezteti a közönséget, hogy az ellenséges országokban levő hadifoglyok címére feladott csomagoknál a feladó nevét és lakását mindenkor magára a csomagra is fel kell jegyezni, hogy az esetleg kézbesíthetetlen csomagot a szállítólevél elvesztése esetén is a feladónak vissza lehessen kézbesíteni. Szükséges továbbá, hogy a hadifoglyoknak szóló csomag címiratában meg legyenek mindazok az adatok, melyek a szállítólevél címadataiban vannak, hogy a csomagot szállítólevél nélkül is lehessen kézbesíteni.

A hadi emléktárgyak és a posta. A Hadsegélyező Hivatal özvegy és árva alapja javára hadi emléktárgyakat hozott forgalomba. A művészi kivitelű emléktárgyakat a m. kir. kereskedelemügyi miniszter abban a kivételes kedvezményben részesítette, hogy a postahivatalok a levélküldeményekre ragasztott hadi emléktárgyakat a helyi és kelti bélyegző lenyomatával elláthatják, mint a rendszer bélyegeket. A miniszter intézkedése szerint ezek a bélyegzők a tábori posta útján portómentesen közvetített levelezésen kívül a belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Svájcba szóló postai levélküldeményekre ragaszthatók fel úgy, hogy a küldemény címiratának áttekinthetőségét ne zavarják és helyet engedjenek a bélyegzőlenyomatok jelzőcédulák és szolgálati megjegyzések alkalmazására.

Közönetnyilvánítás. A cs. és kir. tartalékközházban levő perselygyűjtés 83 K-t juttatott a helybeli Vöröskereszt fiókegylet javára, nemkülönben Avar Gyula damásai áll. ig. tanító 1 K-t, Boleratzky Gyuláné Drávacsányról 10 K-t voltak szívesek adományozni, melyekért köszönetét nyilvánítja az elnökség.

A hadifoglyok családtagjainak hadi segélye. A honvédelmi miniszternek tudomására jutott, hogy a legtöbb városban a zonnal beszűntetik a hadisegélyét annak a családnak, amelynek a hozzátartozója és kenyérkeresője idegen hadifogságban meghalt. Ez törvényes intézkedés ugyan, de a hal-

lozás megtörténtét hivatalosan kell megállapítani. A min. rendelet szerint azonban nem szabad a hadisegélyt megvonni azoktól, akik kenyérkeresőjének a halálát csak a fogolytársak írják meg vagy már magánértésülés útján jut haza a halálhír. Csak, ha a katonai honvédparancsnokság hivatalos értesítése számol be a hadifogly haláláról, szünik meg a család igényjogosultsága a hadisegélyre.

Nem lesz Balaton-Mura csatorna.
Dr. Balázs Béla főispán, balatoni kormánybiztos, lázas buzgalommal dolgozik, hogy mielőbb rendezett állapotokat teremtsen a Balaton környékén. Az eredeti terv tudvalevőleg az volt, hogy a Balaton felesleges vizét egy új csatornán keresztül levezetik a Murába. Ezt a tervet azonban most eljuttették, mert a szakértők megállapították, hogy az áradás mindössze néhány hónapig tart még s aztán a Balaton harminc esztendőre visszahúzódná régi medrébe. Ideiglenesen kőhányásokkal tartják vissza a pusztító áradást, később pedig kőhányásokból rendszeres partvédelmi művet létesítenek. A kormány az idej mederkoftási munkára és gátművekre 6 és félmillió koronát irányzott elő.

Miből fedezik a hadikölcsön kamatait? A negyedik hadikölcsön kamatait, hír szerint, a dohánytermékek árának felemelése után kívánják fedezni. A terv szerint, az 5 filléres levelezőlapokat 8 fillérré, a távirati szavak díját pedig 8 fillérré fogják felemelni.

A vidéki malmok gabonavásárlása. Amióta a malmok őrlésére vonatkozó rendelet megjelent, a vidéki malmokat első sorban az a kérdés érdekli, hogy a Haditermény megbizsa-e őket a vásárlással. Erről még nem döntöttek véglegesen, de a kereskedőkörök úgy vannak informálva, hogy husz kilométernyi körzeten belül tengelyeken szállított gabonát vásárolhatnak a malmok, de csak azzal a feltétellel, hogy a lisztet, illetőleg a korpát a Haditermények vagy a Korpaközpontnak fogják átadni.

A vasárnapi munkaszünet újabb módosítása. Nemrég jelent meg a belügyi miniszter rendelete, mely a vasárnapi munkaszünet teljesén a háború előtti állapotnak megfelelően állította vissza. Most újabb rendelet érkezett, mely azt közli, hogy a belügyi miniszter akként módosította a vasárnapi munkaszünetről szóló rendeletet, hogy tekintettel az enyhe tél folytán való jég hiányra, az ételmiszerüzletek vasárnaponként és általában a munkaszüneti napokon délután 6 órától este 9 óráig nyitva lehessenek.

A háború. Az antant offenzívája óriási méretekből dühög az egész vonalon. De dacára a nagy erőknél s akarataknál, még sem tud aránylagos eredményt felmutatni. Az angol-francia offenzíva, melytől annyit remélt az antant, is megakadt a németek ellenállásán. Az Acre patakúál az angolok nagy vereséget szenvedtek, csak egy helyen 2560 angol hullát ástak el a németek. — L'insingén Volhnyában egyre szorítja vissza az oroszokat, legújában egy ily támadás alkalmával Lissiewska alatt 1500 (7 tiszti) oroszot fogott el. A győzelem Tarnopoltól nyugatra is éreztette hatását jul. 1-én, amikor a vorobiovkai magaslatok elfoglalásával 989 (7 tiszti) oroszot fogtak el s 17 gépfegyvert és 2 aknavetőt. Verbennél a Styr mellett ugyancsak 827 főnyi orosz legénységet (11 tiszti) fogtak el csapataink. Az oroszok

egyébiránt, saját kimutatásuk szerint, a júniusi offenzíva alatt félmilliónál több katonát s több mint 15 ezer tisztelet veszítettek. — Verdun körül a harc a németek javára tovább folyik. A támadások és ellentámadások bevesek. Egy ily alkalommal a németek 3200 főnyi francia legénységet (70 tiszti) ejtettek foglyul. Lotharingyában is megindultak a harcok, ahol a Somme partjain a németek győztek és 500 franciát elfogtak. — Az olasz harcszintéren rövidült ugyan frontunk, de csapataink az olaszok előretörését vitézül állják: Borcolánál 300, az Ortler területen a Kristály nevű csücs elfoglalásával 500 s a Monte Interzotto területen 602 olasz (összesen 33 tisztelet) kerültek kézre. Az olaszok a Freikofel és a nagy Palon ellen intézett támadása is véres kudarccal végződött; több száz főre rugó halott viszsza-hagyásával menekülésszerűen vonultak vissza június 27-én. — A törökök a Kaukázusban és Perzsiában nagy előhaladást tettek. Utóbbi helyen egyre szorítják vissza az oroszokat, a Kaukázusban pedig a Ceoroktól északra 12 km hosszúságban elfoglalták a legfontosabb ellenséges állásokat. A tengeren is négy nagy orosz gőzöst csapatokkal s 1 vitorlást elsüllyesztettek.

Nem kóborolhatnak többé a cigányok.
A cigánykérdést végre megoldják. Kormányrendelet értelmében az összes cigányokat összeírják, jegyzékbe veszik lovaikat, járműveiket, minden ingó vagyonukat s a jegyzék alapján fogják tőlük elrekvirálni azokat a tárgyakat, melyek beszállítására őket a kormányrendelet kötelezi. Így első sorban a lovakat és kocsikat, melyeket a hadsereg fog felhasználni, szűlőn fémedényeiket, melyeket a Fémközpontnak adnak át a sorozásokon alkalmazottak bizonyult cigányokat s az aszonymokat a hadiszolgálatokról szóló törvény alapján különböző munkákra fogják beosztani. A gyermekeket az állami gyermekmenhelyeken helyezik el. A férfiakat és nőket kivétel nélkül megvizsgálják a rendőrorvosok és akik betegnek találtnak, azt kórházba utalják. A munkára szorított cigányokra külön felügyelet a hatóság, hogy meg ne szökhessenek s így megszűnik a kóbor cigányok nomád élete. A muraszombati járásban 12 kóbor cigánycsaládot szedtek össze. A cigányokat előbb beoltották, s mivel haddköteles korban levő nem volt közöttük, valamennyinek állandó lakhelyül Kisszombat községet jelölték ki, hol 3 kis-korú kivételével, akik hét éven alóliak és tegnap óta az állami gyermekmenhely szombathelyi palotájának lakói, ahová el is szállították őket.

A megyei tisztviselők mandátuma.
Ugyanazok az okok, melyek az országgyűlési képviselők mandátumának meghosszabbítását mellett szólottak, kívánatosá tették a vármegyei tisztviselők mandátumának meghosszabbítását is. Ez az ok készítette a kormányt arra, hogy a törvényhozás útján a múlt évben meghosszabbította a vármegyei tisztviselők mandátumát. Minthogy a meghosszabbításra okot adó viszonyok közben nem változtak meg, a kormány intézkedni fog, hogy a vármegyei tisztviselők mandátumát újból meghosszabbítsák.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučilivi list za pak
Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cjen je:
Na celo leto . . . . K 10—
Na pol leta . . . . . 5—
Na četvert leta 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se polog pogodbe i šal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Surađnik:
SRÁY FERENCZ.

MEDJIMURJE

Početak koncu tabora.

Svi neprijatelji svom silom nad nas. - Naše i nemške vojske svigdi napreduju. - Nebudu nas nadvladali! - Veliki ruski zgubički. - Nova offenziva na Balkanu. - Velika revolucija u Ruskoj. - Ruska navala proti Hindenburgu. - Za mir zdihavle frañcuzki narod. - Turčini prebližavaju se k Trapezuntu. - Bitka pri Vardar vodi. - Bitke na talijanskim frontu. - Slavne bitke na ruskim frontu.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Velike bitke, koje je rus počel nekolikimi tjedni dalje trajaju blizu Galicije na ruskoj zemlji i u Bukovini. Pri Bistrici, Jakobinju i pri Čeremosu su hoteli rusi napređ, ali su jih naši šeregi svigdi prevladali. Osobito pri Kutu zvanom mestu su ruski šeregi s velikom silom hoteli prek našega fronta dođti, ali su morali s velikimi zgubički popustiti.

Pri onim frontu, koja prama izhodu u Galiciji stoji, su rusi takaj navalili na naše čete. Osobito pri Brodu, pri Ikvi i pri potoku Stiru, pak pri Radzivilovu su bile vekše bitke. Pri Novopocajem su rusi petput probali predrći naše fronte, ali niti do naših jarkah nisu mogli dospěti, ar su jih naši kanoni, pak mašinaste puške predi postrelali.

Od Lucka na zapadnoj strani su takaj velike bitke bile, da rusi odzemeju od nas one zemlje, koje mi u rukah držimo. Nemški šeregi, koji pod generalom Linsingenom vojaju, su ovdj izirali ruse iz Stokhod i Linjevka zvanog mesta.

Vu ovih bitkah su rusi opet po čalarnim načinom probati bitku dobiti. Soldačku opravu naših mrtvih vojnika su si na se vzeli, pak se tak približili k našim šeregom i u naše jarke. To se zna, ako takvi u ruke naših vojnika dođu, oni budu bez pardona skončani. Ako se smilujemo onim, koji se hotonice prek daju našim, onda se po človečanski postupamo prama neprijatelju. Ali ako koji vkanjilivo u našoj opravi dođu k nam s onom nakanenjem, da nas vubijeju, takvi nisu vrđni pardona.

Vu Bukovini su se boji zadnjih dnevih juniuša ponovili svom silom. Ovdj su rusi 80 jezer vojnika pustili na naše šerege. Ali su pri Seletinu, Jakobinu i Kirlibabi jako biti bili. Iz ovih městah su rusi 200 vagonov puni s orenjenimi poslali u Černovic, Gurahumora i Kimpolung u špitalje.

Rusi su u mesecu juniušu 158 oficirov i 23 jezer vojnika zarobljenih, više stakov i 90 mašinastih puškah izgubili.

Blizu Tarnopola su naši vojnici 1-ga juliúša od rusa odzeli brega Vorobiov zvanoga, 1000 rusov ovdj polovili 7 mašinastih puškah odzeli. Linsingena i Bothmera generala šereg su takaj 1 ga juliúša 2000 rusov polovili i 9 mašinastih puškah odzeli od neprijatelja.

Pri Kolomeji su takaj velike bitke bile. Naši vojnici su ovdj nadvladali ruse, ali pokedob za njih nije bila sposobna ova okolica, ostavili su naši vojnici Kolomeju, pak su se u blizu stojeće brežuljke zasancali.

Nemci su pri Verdünu lépo napredovali. Prevzeli su do 1-ga juliúša predfestunge Thimonta, Fleuria, Chaffura, Ablaina i došli u blizu festunga Verdüna. Vnogo su trpele ovdj viteške nemške čete, dok su tak napredovati mogli. Do 1-ga juliúša su samo poldrugi kilometer daleko bili od festunga Verdüna. Imaju pred sobom dosta težke zadace, dok budu do festunga dođti mogli. Ali pred nemškimi četami nega takve težkoće, koje oni nebi nadvladati mogli. Francuze, koji su Verdüna branili, strahovito vnogo košta ov festung, ar su do vezda samo pri tem festungu ober 400 jezer vojnika izgubili.

Da se iz stiske nekak oslobodiju francuzi, vezda su englezi takaj svoje čete u ogeñj poslali proti nemcom. Nemci se nedaju niti na zemlji, niti u zraku. Samo pri Maas zvanom mestu su nemci 15 francuzkih i englezkih replanov vuništiti, a nasuprot tomu nemci niti jednoga replana nisu izgubili.

Svi naši neprijatelji su u prošlim tjednu svom jakostjom navalu počeli na našu i na nemšku vojsku, da nazad dođiju od njih odzete zemlje. Takva svaobča navala niti nije bila od kada tabor stoji. Dosta posla imamo s našimi neprijateljima, ali hvalja budi prvič Previšnjemu, nadalje našim i nemškim vitezom, tak takaj bulgarskim i turčinskim saveznikom, nemreju nas nadvladati, makar budu kaj goder proti nam izfondali. To vre svaki zna, da nemce, magjare i med njimi horvate nije mćci prevla-

dati u boju. Taboru nebudu štuki, puške, morske ladje, niti replani, niti pak drugi zrakoplovi konec napravili, nego ono veliko oduševljenje, koje naši i nemški vojnici izkazuju u boju. Mi i nemci se branimo proti našim neprijateljem, koji su nam šteli našu domovinu u svoj jarem pretisnuti. Mislili su, da budu to svojom vojskom dostigli. Gđa su vidli, da nas s vojskom nemreju nadvladati, onda su počeli u gospodarstvu. Mislili su, da budu nemci, koji malo polja imaju, gladuvali, pak kajti nebudu kaj za jesti imeli, budu se njim predali. Ali gospodin Bog je drugač odredil.

Lani i letos dal je takvu letvinu, da naše oranice ne samo nam, nego i nemcom dosta živeža daje. Magjarska polja su osobito letos tak rodne, da i za nemce imamo dosta živeža. Pšenicu i hrž su se vre dozrelile. Imali budemo dosta kruha, pak takaj i kolače. Žnjeju ljudi po celim orsagu. Pak ako budemo žitka pospraviti i izmlatiti mogli, onda se nikaj nemremo bojati od budućnosti!

Hrabre žene.

Ako baš hoćemo iskreni biti, moramo priznati, da žene, izvan bajoslovnih »Amazonkah«, nisu baš za ozbiljni rat zauzete, one dapače niti nepoduzimlju, kaj im na čast njihovej voljkosti srđca služi, krvave love, izvan na nieku malu životinjicu, kak se to i u najstarijih knjigah smiešno čitati more.

Anda mora nieki osobiti razlog biti, ako žene i dievojke oruđe u ruke primu te se šajim, svoju narav posve zauiekajuće, na neprijatelja sruše, kak su to žene u šumi Bregenz za vrieme rata sa švedu i istinu i učinile.

Za velikoga rata su švedu, kak je znano, doprli do »Bodensee«—a«, general Wrangel je varaša Bregenz zaposednu, te je dvie kumpanije svojih surovih švedov poslao u šume i ravniće tim nalogom, da te proklete muže »poštenja« mauče.

Kako pak su švedi za ona strašna vremenena po nemačkoj mahitali to su živi svjedoci Grimmelshausen i Moscherosch, koji su sve na svoje oči videli, zorno i točno opisali tak, da se čovjeku pri čitanju koža ježi, pak stoga niti nije za čudo, da još i danas u nemačkoj nije posve izginul strah pred švedi, te matere svoju zločestu decu strahu sa švedi; a u niemco—českoj vlada i dana prirečje, ako tko hoće pustošenje zorno predočiti: »Tak je izgledalo posle njihove svadje, kak da su švedi tuj bili!»

Tak je i tem dvem Wrangelovem kompanijam, koje su se po šumali sporazdelile na surove čine, bil predteca strah i trepet. U tmuni samo na jedan krat u plamenu stojeća drvena kuća navieštala je, da dohadaju švedi, ovi vragovi u čoviečanskoj spodobi, a onda su žene i deca pobešli u teško pristupačne alpinske pašnjake te su onde ostale, a samo gjejerni muževi su ostali u selih, da po mogućnosti još spase, kaj će se dati spasiti.

Da su samo radje sve skupa ostavili! Jer kad su švedi u kućah od nahizja gore pak do podruma dole sve pretražili, suho meso i špeha iz komore, a još živo meso iz štale, kolca i kokošnjaka s pobrali te odnesli kaj je bilo za odnesti, a ostalo spotrli i uništili, onda su se na siromaške seljake obratili pitanjem, kamo su svoje novce pospravili.

Poslo pak su seljaci postali nagluhi, jeli s razloga što izbilja nisu nikaj imali ili, da kakti dobri domorodci nisu hoteli svoje srebernjake i zlatiše prepoviedati, to je dosietljivim švedom stalo do toga, da pri niemih seljacih odpru moć govora i zaveznanog jezika odvežu. Oni su od svojih pištolah kremene odšarafili, pak su miesto kremenov zašarafili žive palce, da je krv izpod noktov spricala. Drugomu se obvilu glavu vužem, te su drvetom tako zvanim šeperom to vuže vrteli, da je mučeni od boli obno-rel. Jednomu su vlejali punu vedricu gnojšćine u usta te su ga izsmiehavajuć pitali, jeli mu taj švedski napitek ide u tek. Opet drugoga su svezali i povalili na zemlju te mu noge turili u ogenj dok su na pepel zgorele.

Da su takova zlodielia proti nebu kričala, razumieva se samo od sebe, pak da se nebesa za nepravde kaštiguvati često posve naravskimi sredstvi služi, to znamo; Da nieki, koj je jednoga francuza ubil, te ga onda kraj bereka zakopal, pak je poslie videl okolo bereka plamćeke se užigati i ugasnjivati, tako zvani svečari, koji se uvijek u blizini močvarah pojavljuju, je mislii, da su to duhovi, koji se hoću nad njim fantiti radi počinjenog umorstva, pak je progongjen saviestju sam sudcem prijavil, i to je vrlo čudnovato; ali baš tak je i za čuditi se, da su žene, koje su se po pašnjakih i šumah Bregenza štrčale, si preduzele sa gospodom švedi jedno mali ples vun iz Bregenza zaigrati.

Ali to je bil ples smrti!

To se najme ovak uzima, da je nieki od mučenih seljakah, koj je tobož na pol mrtav tu ležal, a švedi više na njega nisu pazili, da je takav jedan ili više ih ponoći se odsuljal te med trpljenjem velikih bolih, onak ranjeni i izmučeni, sakrite po šumi žene poiskal i njim pripoviedal, kaj ovi švedski lopovi dole u dolini delaju. Pri tom je muoga postena žena saznala, da joj je

muž ubijen, a ona da je udovica, a deca da su siročad, k toj boli vrhu gubitka muža i otca, vrhu skrbitelja sadašnjeg kruba, pridružila se je neizmerna srditost i želja za osvjetom nad timi tolvajskimi lopovi.

Kada pak je još k tomu jedan ves izranjeni i krvlju oblejani u alpe došel i pripoviedal, da su ga švedi izpitivali, gde su im žene, jer bi oni hoteli i malo nečiste zabave sa ženami imati radi dugog časa, a on je udarci drofenih korbačov bil prisiljen povedati za njihovo akrovište, idu već u čoporih gore na alpe, onda je bila miera puna. Sad su se žene gore u alpah sastale u sednicu, te su se dogovarale, kako bi ove mile goste dostojno dočekale i podvorile.

I anda je rekla Monika: »Ja zalibože nemam više mlika, ali zato ću imati kipuće vode, ako budu gospoda žedna.«

A Angelika je rekla: »S putrom daka-ko im nebudem mogla služiti, ali želiezne vile budu za lebudikaj takaj dobre.«

Margareta je rekla: »Kruh i spuści su riedki postali, ali za to pak su tu ražnji i dobro sklepane kose.«

A Roza je rekla: »Škoda za drva, koje bi ciepali, za gospodi švedom zakuriti, ako bi im zima bilo; naše sekire ćemo nabrusiti, da budu dobro kalale — ne drva, već švedske lubanje.«

Anda ih se je više stotinah postavilo u red gore u alpah, a gospa Brigita iz Lingenaua, gde su švedi najgore haračili, preuzela je komando, te je kommandirala, kak kakov pravi stari kapitan oštro nabrušenom sabljom u ruki.

U to vrijeme pak su švedi već se penjali vuz brdo, smiejući se med svojemi prostemi bezaramnimi šalami; ali došavši gore opaze te ženske spodobe u bielih oprava, na visini. Prestrašeni se obrnu i puste u bieg, jer po njihovom mienju bito samo austrijanski soldati mogli biti, u bielih uniformah, a snjimi nije bilo poželjeno, a najme ako ih je bila pretežna količina, trešnje jesti.

Ali niti ženska regimenta nije bila preliena. Kakti sniežna lavina, kad se iz brdinah dole vsune i sve sobom pobere, kaj joj je na putu... Samo se je iz kose, iz vilah, iz sekire ciedila krv surovog neprijatelja i nijedan tih lopovov nije više videl svoju švedsku domovinu.

Još i danas se miesto, gde su te žene švede potukle, zove crveni Egg, pak i danas još se u Egg u, u Andelsbuchu i u Schwarzenbergu na spomenek toga ženskoga junačtva, svakog dana u dva sata popoldan u turnu zvonom zvoni.

I još se govori, da od onog vremenena imadu žene pravo na javnih obhodih prve, pred mužji iti, pak izbilja je taj običaj i danas kod stanovništva okolo Bodenseea, da na processijah idu žene naprvo i žena naprvo križ nosi, a za njimi tekardojdu mužji.

Medjutim liepa priča o toj pobiedi pripovieda, da kad su švedi žene u bielih oprava, na briegu iz daleka spazili, nisu je držali za austrijanske soldate u bielih uniformah, već kak svakoga krivca groza obhadja i sve gorše videl nego izbilja je, oni su je držali za angele, koji su došli iz neba na obratu ženah, a za kazniti švede za njihova malovriedna diela, a najme za griešne namere naprama ženam i dievojkam, pak su hoteli pobieći pred nebeskom

kaštigom, medjutim onah zmiehani, u strahu pred nebeskom armadom bili su po semeljskih ženah tako potučeni, da već nijedan nije videl svoju domovinu. Kad pak su to žene saznale (neznam od koga, kad su svi švedi bili mrtvi), odućile su svoju bielü oduću, koja je samo za nebeske stanovnike, odložiti i crnimi zamieniti.

Tko bi prema tomu bregencersku liepu šumu posietil, taj bi našel, da ženski spol onde samo i jedino crne naborane suknje nosi sa gladjimi crnimi reklemi i crnimi kapami.

Em. Kollay.

Naš zgubiček na ruskim frontu.

Naše soldacku zapovedničtvu na onu prijavu koju su rusi još juniša 18 ga vun dali, takodjer je službenom prijavom odgovorilo, da skaže ruske velike laži s kojemi se spominaju na stotine jezer zarobljenikov i za orijaški plien. Petlam pak, tojest juniša 27-ga su iz Pétervara javili, da Bruszi-lov generala vojniki sve skupa su 194 jezer četerdeset i jedan naš vojniki vlovili, zadobili su 219 štukov i 644 mašinpuških. Ako sad gledimo, da kakve sve prijave su poslali naši neprijatelji vu dvé leti trajućem boju, onda izbilja nemoremo se nad ovom ruskum prijavom nikaj čuditi.

Gledec na to, da su velike bitke bile na jako dugim frontu, néje bilo moguće, da taki prvi tijeđen preračunamo kak velikoga zgubička smo imali, ali od potlam sve se je spregledalo i preračunalo i ako sad to gledimo, da vu modernim boju, kakov denes traja, né jedenput se pripetilo, da jeden ili drugi neprijatelj već kak 25% celoga zgubička imel, onda poleg ovoga računa i mi moremo zračunati, da naše vojute čete pod celim boju vu mrtvih, pležeranih i zarobljenih 12%, najdalje pak do 20% tov velikoga zgubička su imale.

Istina da je to dosta veliki zgubiček, jerbo prinase se čuva narod i svakojačko drugo blagu, ali za to nesmemo od toga se preveć lecati. Opet dojde vreme, da si mi duplit povrnemo to. To je sudbina vu tak dugo trajućem boju, da jedenput jeden ima zgubička, drugiput pak drugi ili tretji.

Iz ovoga računa i mi moremo videti, da izbilja dosta su naših zarobili rusi, a i opet né tuliko, kuliko rusi po svojih novinah pišeju. Da bi za istinu dvé stojezer naših bili zarobili i onda ako bi k tomu još mrtve i pležerane računali, onda mi niti vu Volhiniji, niti pak vu Bukovini nebi već niti jednoga vojnika imali.

Oj novesih štukov 36 komadov je ruskum vu ruke došlo, ali i ove su naši predi tak spotrli, da nucati je nemoreju. Nekaj više smo vu starih štukov zgubili, ali i ove su predi naši zdinamitom vu zrak spustili. Još bolje lazeju rusi vutem, kuliko mašinpuških su zaplienili. Ako celoga zgubička gledimo, vidimo, da niti jedno šesto stran ne zhibe nas račun, od ruskoga.

Zakaj pišeju rusi tak laživo, to je njihova briga. Mi samo tuliko znamo, da višeput su pisale ruske novine, da ovdil ili tam jako kervava bitka je bila vu koji su rusi više jezer naših zarobili. Kad su potlam naši istrago podigli, onda se je znašlo, da od toga niti jedna reč je né istina. Mi niti denes nećemo to tajiti, da rusi tak vu Vilhiniji, kakt i pre Dnjester vodi lépi uspjeh su postigli.

Mi smo se vu dvé leti trajućem boju navčili, da neje nam potrežno odmah dvojit, ako nam med vremenom na jednim ili drugim frontu nejde tak sve poredó, kak bi mi steli. Mi ne tajimo nigdar našu nevolju, ali kad neprijatelj tak smésno i bezobrazno piše od naših zgubičkov i od svojega dobička, onda moremo pred svétom njegve laži skazati.

Kuliko pak su rusi zgubili vu ovi ofenzivi, od toga zanemito povéda jednoga neutralnoga orsaga poslanik, koj je sad došel iz Rusije prek Svédskog orsaga. Veli pak: — Od početka ruske ofenzive rusi su nezmerno municije na skupljali odzaja za frontom, ali denes je već ova municija skorom sva ponucana. Sveposud po čeli Rusiji spominaju se, da rusi vu offenzivi opet orijaški zgubiček su imali.

Još i od službene strani ne tajiju to, neg i odonud takvi glasi su došli, da najmenje pol milljun ósobah su zgubili. Za frontom dan na dan i to čele dane i čele noci napujeni su bili svi vlaki splezérči. Rusi pre malo doktorov imaju i poleg toga se je vnoiput pripetilo, da stopram za četirinajet danov su svezali rane plelercom. Ruski oficiri sami tak veliju, da s ovom offenzivom nebudo cilja postigli, barem desetput tuliko naroda aldujeju, kak neprijatelj.

Nam je sad to najvažneše, da ruska offenziva je postala. Vu Bukovini već čeli tijeđen su né mogli rusi dalje doiti, vu Volh niji pak su je već nazat stisnuli tam, gde su od početka bili.

Zgubiček pak navék bude doklam bude boj trajal, samo neje smeti taki veruvati prvim glasom, koji navék desetput tuliko zgubička krečiju, kak se je za istinu pripetilo.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

— Čuti je štuke vu Pariš. Englezke novine pišeju od onoga strahovitnoga bombardiranja, koje sad traja na englezkim frontu.

Takvo je strélanje, da tijam vu Englezku i vu Pariš se čuje. Englezi vu ovim boju sad pervič strélaju s novami štuki i s novami možari. Kak englezi javiju nekoi nemški jarki čisto su širom rezstrélani i ostavljeni, vu nekoi pak se nemci jako hradio i vitžki braniju.

Takodjer englezke novine i to pišeju, da napredovali samo s peščki vojniki je moći i kak gud širom reztrélaju nemške jarke itak samo s velikim zgubčkom moreju nekoi meter napre doiti. Još se je né moći spominati od toga, da su nemški vojni sbori slabéši nastali. Još neje znati onoga dana, kad bude dosta spotrli nemški redi.

Francuzke novine pak pišeju, da na englezkim frontu još podjednoma traja strahovito strélanje. Štuke tijam vu Pariš čujeju. Po noci je okolca takva, kak da bi sve vu jednim plamnu bilo.

Juliša prvoga se je započela englezka francuzka velika offenziva i denes još s čelom jakostjom traja. Englezi jako su se k tomu spravljali, ali već su previdli taki prve dane, da neje tak lahko nemce preobladati. Vu ovi navali francuzi su malo nazat stisnuli nemce, ali englezi još niti koradžaj su né mogli napraviti. Čela offenziva pak se

je za to počela, da pomoreju francuzom pri Verduno i da jedneput i englezom daju priliko na to, da nebudo samo gledali, kak drugi krv prelévaju. Nemci pri Verduno itak za to dan, na dan dalje napredueju i ravno jim nikaj ne škodi englezka offenziva.

Englezi jako su serditi, da su né mogli taki prve dane nemsku liniju predrti, za koju stopram vezda, kad su već tak ker-vave zgubičke imeli, znaju, da ju niti nebudo mogli predrti.

Vu francuzkih novinah jeden general je pisal, da Francuzki orsag je već tak odnemogel, da nebude, mogućen od jeseni dale boja tirati, ako pak ga savezniki silili budo i veško pomoć mu daju, onda naj duže do konca leta bude mogel to veliko nevolu zderžati.

Poleg toga — piše ov general — boj mora se na jesen ili bliže konca leta dokončati se.

Dakle francuzi sami od sebe pišeju, da su već odnemogli.

— Nova offenziva na Balkanu. Neje nemoguće, da antant na Balkanu novu offenzivu započne. Iz Konstantinopolja pišeju, da pri Saloniki veliki nemir se vidi med onami četami, koje antant ovdi derži. Po ovih turskih novinah znamo, da antant na Balkanu poprilički 125 jezer englezov, 275 jezer francuzov, 26 jezer srbov i nekoi jezer talijanov ima. Takodjer i to već znamo, da na Korju otoku néga više srbov s vun betežnikov. Vu Biserli dvé jezero lakvih srbov je internérano, koji su odprto povedali, da već nejdeju vu boj. Sibi još i denes su tak zmučeni, da sami srbski oficiri i kraljić valujeju, da neje moći je na frontu nucati, neg lehkešo službu budo zveršavali odzaja za frontom. Šander kraljić sam je rekel, da bi to jako nevarno bilo srbsku vojsku sad vu ogenj pustiti.

Serrail general sad vu Karasulu zvanim varašincu stanuje, drugi oficiri koji su se već čisto po domaćim nastanili vu Saloniki, takodjer su morali kvartira odpovedati.

Naši i bulgarski šeregi pak su pri Gevgeli prestupili grčku granicu i sve važneše pozicije i brege vu soldacijom obstli.

Francuzi, da segurneši budo karasulinski poziciji, presekli su od Vardar vode šance bez toga, da bi to grčkim stanovnikom naznanje bili dali. Poleg toga orijaška katastrofa se je pripetila i vnožina grčkoga naroda se je potopilo, koji pak su živi ostali, svega su kvarni i nikaj jim je né ostalo.

Neprijateljski savezniki, kak se čuje, protu Monastiru budo počeli navalu. Antant tak misli, da grki su serditi svrhu toga, da Monastira su bulgarci prevzeli i sad bi stém radi grke potisiti, da ulaziju vu Monastir. Tak računaju, ako Monastira zadobiju, onda širom reztrépane srbe tam bi nastanili i tam bi je na skupljali. Takodjer i Šandor kraljić srbski tam se hoće nastaniti svojim kormanom skup.

Antant drugdi nemore nigdi važno napredovati, sad bi barem na Balkanu stel, samo to je pozabil, da vu Monastiru su bulgarci, koji nebudo svojevolo vun odisli.

— Ruska navala proti Hindenburgu. Na ruskim frontu opet je velika rasprava bila na kojju je i sam car i Ruski general nazočen bil. Najpredi razgovarali su se od toga, kak budu dalje boja tirali, nadalje pak što je kriv svakojačkam

šelingam. Što je tomu kriv — pital je car — da su našega šerega né mogli vu Galiciji obkoliti i prijeti. Razmi se, da to niti jeden general neje stiel na se zeti. Sad je carova želja to, da se svi ruski šeregi na Hindenburgov front navaliju.

KAJ JE NOVOGA?

Pësma od mira.

Primem v ruke pero, bëloga papira, Pak napišem na njem, daj nam Božek mira!

Svakojačko lépo se razevelo cvéte, Ali da ga nega na svétu veselje.

V žalosti ostalo Medjimurje malo, Vnogo malo dëte prez otca ostalo.

Ah! kak vnoga žena se ve tužno plače, Gdë si, kam si parek? navék za njim javče.

A ti črna zemlja, kaj si zagrešila? Da nam dragi Božek neda dugo mira.

Ar si puna žuča, čemera i jada, Da ne ljubi mnogi niti svoga brata.

Ah ti grëšen človek, poklekni se doli, Skrušenoga srca verno Boga molii.

Ako hoćeš mira vezda zadobiti, Moraš se Božeku svojemu moliti.

Oh ti Božek dragi! ki si sveznajuči, Ti budeš svim skupa mir dal Svemoguči.

Ti buš sve pomiril kralje i cesare, Kralje i cesare, zemeljske vladare.

Da svi skupa bumo sestrice i brača, Božeku svojemu povoljna dečica.

Otec Bog nebeski z nebeske visine, Ogladni se doli na tve tužne sine!

Vu kakovoj jesmo tugi i žalosti, Molimo mi tebe, grëhe nam odprosti!

S ovimi se rečmi pësmaica zapira, Daj nam dragi Božek svim skup brže mira.

Damása.

Tomasics Jelena.

— Prošnja. »Muraköz—Medjimurje« zvane novine su s juliša mesec 1-im u XXXIII god. tečaj III-im četvrt leta stupile. Prosimo naše poštuvaue predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju. S pozdravljom izdateljstvo.

Predplatna čena je od 1916. juliša 1-ga:

Na čelo leto . . . . . K 10.—
Na pol leto . . . . . » 5.—
Na četvrt leto . . . . . » 2 50

Pojedini broji koštaju 20 fillera.

— Domače novosti. Pataki Viktora kotorskoga ravnajučega navučitelja sin, Viktor, je kakti vojniki zbetežal i vu Kotoru, pri svojih roditeljah vumrl. Bil je samo 18 letah star. — Vresk Jenč navučitelj je vu Ažiji, v Turkestanu ruski vojnički rob. Juniša 3 ga je došel list od njega, kojega je 12-ga marcijaš dal na poštu vu Rusiji. — Vu okolici Čakrtoraya su štajeski trgovci vno-go jajca zpobrali za drage peneze, zbog česa se je čena jajcah jako povekšala. Oblast je to zeznala, pak ie 14 jezer jajcah odzela od trgovcov i za 10 fillerov prodala, tojest rezdelila med stanovničtvom Čakrtornye. Ovi trgovci su bili zroki tomu, da je jednomu jaju vu 26 fillerov čena bila. —

— Velika revolucija vu Ruskoj.

Tak piše Vresak Janó navučitelj u Vinkovcib is robstva u Ruskoj Aziji, iz Čardžuna svojemu otcu Vresak Vinču, orsackomu navučitelju u Drávavásárhelyu. Kartu je gore dal 4. Marciusa, pak piše ovak: »Pri nas ovde nikaj novoga, samo to, kaj su dva moji prijatelji Igennagy i Forradalom sim došli.«

To je hudo znamenje za Rusku, pak kak su si s kuhali, tak budu se i vživali.

— **Za mir zdihaile francuzki narod.** B. grof brigadéros piše, da Nemski orsag već dvajseti lět celo francuzku trgovinu u rukah je imel i poleg toga Francuzki orsag već je tak vun sgedal, kak nemška provincija.

Francuzki orsag zahtěval je boja, ali Nemski orsag nē, jerbo nēje štel dobroga pijaca zgubiti. Francuzki orsag i narod zahtěval je, da se odtrgne od Nemškoga orsaga, ali sad kad tak vnogo moraju svi skupa terpeti, previdli su, da sve to bi bez boja mogli bili postići.

Na korman čeli narod mrzi, ali čeli posel stoji jerbo nēga jednoga spametnešega političara, koj bi ov posel u ruke prijel. Narod jako zdihaiva za mir. Itak zato u orsackim spravšču amejali su se onomu ablegatu, koj je popital kormana, kad bude već jedenput mir nastal.

Nišči niti premisliti nemore, kak mrzi francuzki narod na engleze. Na onim frontu gde englezi stojiju sve pokradeju narodu tak, da siromašen narod negda niti kruha nēma. Istina, da englezi sve platiju, ali kaj to hasni, ako narod poleg njih gladuje. Sad smo pak tak, kak dabi Francuzki orsag englezka provincija bila.

— **Turčini približavaju se k Trapezuntu.** Počemsi od juniusa dvajseti drugoga turčini podjednoma bijeju ruse. Rusi u jednim maštu čeloga logora su ostavili turčinom i bez bitke su se sirom rezbežali. Ove dane turčini lépi plien su zadobili, najmre pak vnogo svakojačke oprave, jeden milljun patronov, sedemnajst masinpuških, nekoji kanon i svakojačke druge bojne stvari. Nē dalko od Trapezunta tak su zbili ruse, da prek dvē jezero mrtvih su turčini nabrojili. Takodjer prijeli su jezero šeststo petdeset i dva ruse, med kojemi su i visoke šarže oficiri bili.

— **Bitka pri Vardar vodi.** Pariške novine pišeju, da pri Vardar vodi velika kanonērska bitka traja. Francuzki zrakoplivci poleg Štrumice vode svega žitka su vužgali i poleg toga siromašen narod vnogo je kvaren i gladaul bude.

— **Bitke na taljanskim frontu.** Talijanske novine službeno pišeju sledeće stvari: U Etsch dolini neprijatelj strahovitno štrēla naše pozicije. Na Alar občinu nekoji granat su spustili. Velike pešičke bitke su se započele po čeli Zara zvani dolini. Neprijatelj velikoga kvara nam je napravil na Monte Civaro zvanim bregu, kojega smo morali ostaviti, jerbo monarchije žmehki štuki tak su vdiral na ovu poziciju, da nēje bilo moguće duže ju deržati.

— **Slavne bitke na ruskim frontu.** Nēje moći tajiti, da od juniusa četrtoga ruskom oružju je služila sreća, ali hvala Bogu denes je već sve drugač.

Rusko offenzivu svigdi smo zastavili. U Volhiniji Linsingen generala šereg podjednoma napreduje i tešči nazat ruse, baram su rusi ravno na ov front velike friške šerege spravili.

Brusilov general pomalem sva opa mesta bude zgubil, koje je s velikom mukom zadobil i za koja mesta je tuliko krvi alduval. Gde je naj nevarneši položaj bil, tam je Bothmer generala šereg zastavil ruse i nazat je zbil celo rusko offenzivu.

Lēpi uspjeh je postigel i Lipot nadhercega šereg, koj je takodjer veliko rusku navalu zastavil i više jezer rusov polovil.

— **Svaja med francuzi i englezi.** Francuzi su s miroma zahtěvali od englezov, da jedenput i oni se naj goneju i naj počneju nekaj, da je nemci nebudo tak gutili pri Verdūno. Englezi su sad minuce dane počeli se navaljivati na nemce, ali nikakov uspjeh su nē mogli postići, najmre pak je čela englezka navala nikaj nē pomogla francuzom pri Verdūno, gde nemci podjednoma napredujeju.

Svrho toga sve francuzke novine jako serdito pišeju od englezov i odprto jim govoriuju, da se samo igraju na bojnom polju. Opet englezke novine pak francuze kriviju, zakaj su pri Verdūno nē spotrii nemške šerege, kad su tak lépo priliku imeli.

Kak se vidi, neprijateljski savezniki ravno su već siji jeden drugoga.

— **Romanija je mirna.** Antant još jedenput je probal Romaniju u boj natirati. Romanija je sad na to stēm odgovorila, da je čes polovicu soldaciije odpustila. Dakle antant nēje mogel postići to, da Romanija proti nam se zdigne. Romanija do konca boja neutralna hoće ostati.

Poleg toga rusi velike šerege su počeli na romanski granici skupljati.

— **Velike bitke na ruskim frontu.** Na čelim ruskim frontu počemsi od Rge lijam do Bukovine velike bitke trajaju. Proti Hindenburgo samo za to su počeli rusi navalu, da mu mir nedaju.

Najvekeše bitke su u Volhiniji i Galiciji. Pri Kolomeju već više danov probaju rusi naše pozicije prevzeti i svrho toga dan, na dan velike šturme su, koje su naši dovezda navēk kervavo nazat zbili.

Bothmer generala šereg od Tlumaca na ishod takodjer u jedni kervavi bitki strahovitno je zbil ruse.

Rusi velike japanske čete i velike japanske štuke spravljaju proti Dornavatri. Čete japanski oficiri vodiju, pri štuki takodjer japanski vojnici su. Kad su došli japani na bojno polje, to nēje zuati.

— **Englezka kvar.** Julius 3. i 4 ti englezki gubitak popisnik kaže, da su englezi 143, iliti 107 oficere zgubili.

— **Srb korman se seli.** U antant okrug se takvi glas čuje, da srb korman najbliže ali u Toulouse, ali pak u Marseille se bude prekselil.

— **104 godišnja žetelac dievojka.** U Andorháza občini živi Kovács Katalin zvane dievojka, koja je 104 godine stara. Ova, matuzalemsku dobu dopirana dievojka sada svoje rodbine zastupi na polje, kada mesto njih marljivo zeje i poljsko delo odlično svršil.

TABORSKA POSTA. Za taborsku poštu gotovi kaveril sa napisom, takodjer i **TABORSKE KARTE** i škatulje u kojih 350 grammov moći poslati, se dobiju kod **Fischer Fülöp (Strausz Sándor) knjižariel. Clena: kaverit — 2 fill. — taborska karta — 1 fill. — škatulje 24 fill.**

Pšsem od mladoga junaka.

Ova pšsem piše se d Loncász Martina, Koga je dostigla u taboru kuglica.

Oči je podignul u visinu nebesku, Zezval si na pomoć Mariju Bistričku.

Pogledali su ga svi njegvi pajdaši. Kak on leži na toj zelenoj travici.

Nit ga nisu mogli skorom svi poznati, Tak je bil oblejan u svojoj krevćici.

Saniterska kola su ga tam čekala, Ka su ga na panhof mahom odpeljala.

Tam su njega dobri pajdaši prijeli, Na črnu masinu su ga gori zdigli.

Ona ga je u nemšku zemlju odpeljala, I u starim Beču ga je ostavila,

Vumri je on friško u bečkim špitalu, A zakopali su ga u bečkim groblju.

Ne je mogel niti on na to misliti, Da bi u svoje selo glas mogel poslati.

Niti bratu, sestram mogel glas poslati, Nit pak svoju majku lépo pozdraviti.

Stopram bil je junak u trideset trem létu, A njega već nega na tem tužnom sčetu.

Bil je junak mladi u naj lepšoj dobi, Gde je moral stavit majku u žalosti.

Ona ga je težko gori odhranila, A na zadnje kralju rado alduvala.

Ovu pšsem njegov šogor je izpisal, Koga z srca nigdar nebude izbrisal.

S Bogom mi ostani šogor moj ljubieni, Tvoj spomen navēke ostal bu med nami!

Tótszerdahely.

Balazsicz Remus
kisiró.

Najnovese.

— **Najnovesi glasi iz bojnog polja.** Naše navale proti rusu dobro napreduju. Prošli tork su šeregi Leopolda bavarskoga hercega 1883 ruskih vojnikov polovili. Ov isti den su grofa Bothmera generala šeregi na 10 kilometrov širini nuter porinuli ruskoga fronta pri Tlumacu. — Prošli srēdu su naši vojniki u Bukovini pri Kolomeji 827 ruskih vojnikov i 11 oficirov polovili i 5 masinastih puškah odzeli. Pri Lucku, pri Sokutu i pri Kolkiju su ruski šeregi opet takaj biti biti.

Pšsem od junakov.

Vnogo kapljih suze stočim svojih oči, Pak budem pisala ov: j listek tužni. Toga neje bilo za ovoga svēta, Kaj bi rukovali do petdeset léta.

Nego draga bratja sviskup se molimo, Otca nebeskoga sviskupa prvaimo, Da nam pošlje mira od svojega sina, Jezusa dragoga, kaj podeli mira.

Kak je k apoštolom negda Jezus došel, I lépoga glasa njim je svem donesel, Tak ve jezus dragi nesi med cesare, I čeloga svēta sve naše vladare.

O Majka Marija! ti si naša mati, Nedaj svojoj deci duže u krvi stati, Vi svi svetoj božji i božje svēte, Molite se Bogu za naše vojnike!

Petero dečice imam si u ratu, Dveju već mi nega na tem tužnem svētu. Granati, šrapneli ober njih ručiju, A naši vojniki ništ se nebojiju.

Íte dróbné kugle ober njih lečeju,
Kak sejači v polju pšenicu sejeju.
Ah ti dragi Jezus! budi njim v pomoči
V njivim pogibeljim vudne i vu noči!

V Medjimurju ftice lépo nam spévaju,
I tužnoga glasa zdaleka nosiju.
Od naših junakov, naših dobrih sinov,
Koji nas brániju od neprijateljov.

Gđe su naši sini, kam su vaši pari,
Vnoghi malih decah mili gospodari?
Sve nam se rezislo po širokim svētu,
Kak čmela iz koša po polju po cvětju.

Naj jih Božek čuva od neprijatelja
Naj njim bu na pomoč svim Majka Marija!
Budi njim na pomoč i ti Jezus dragi!
V njivi pogibelji, v glubokih dekungih.

Vnogi mladi junak preminul je z svéta,
Koj bi mogel jošće živet vnogo léta.
Ah ti dragi Bože! daj nam blagoslova,
Preminučem pako večnoga pokoja!

Alsó-Mihályfalva.

Sz. M.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	36.50
Rozs	Hrz	30.—
Arpa	Ječmen	29.—
Zab	Zob	28.—
Kukorica uj	Kuruza suha	29.25
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah zuti	40.—
Vegyes bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	50.—
Lenmag	Len	50.—
Tökmag	Košćice	110.—
Bükköny	Grahorka	30.—

Egy kiszolgáló kisasszony,
egy tanulóéány vagy tanuló
felvétetik.

Kelemen Béla
Csáktornya.

Legújabb
háborús térképek!

Bródy-féle **EGYPTOM és a NILUS
KÖRNYÉKI ORSZÁGOK
HÁBORUS TÉRKÉPE.**
**KISÁZSIA és a BAGDADI
VASUT HÁBORUS TÉR-
KÉPE.** Ara 1.50 kor.

Bródy-féle **SZALONIKI és KÖR-
NYÉKÉNEK HÁBORUS
TÉRKÉPE.** Ara 1.— kor.

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvkereskedésében - Csáktornyan

Ajánlok gazdasági gépeket:

mint ekék, konkolyválasztó és ku-
koricadarálót, „Attila“ és „Ver-
morel“ permetezők és kénpo-
rozókat. Háztartási gépeket:
jégszekrényeket, elsőrendű
„Singer“ családi, Central-Bobin
és ipari varrógépeket. Gráczai
kerékpárokat.

Gőz- és motoros eséplőkészletek

— adás-vételi közvetítése. —

Mindennemű műszaki cikkek,
mint gőzkazánindítók, regulá-
torok és fesz mérők megrende-
delése és használtak kijavítása.
Ugyanitt egy jókarban levő
dupla csőszorító gép (6-os
gőzlokomobilhoz) mérsékelt
árban eladó.

Keszler Zsigmond gépraktára Alsólendva

Vasúti-utca.

**Egy nyomdász
és egy
papírkereskedőtanuló
felvétetik**

Strausz Sándor
könyv- és papírkereskedésében, könyv-
nyomdájában Csáktornyan.

**Egy jó házból való fiu
tanulónak
felvétetik**

Mayer Testvérek
börkereskedésében
Csáktornyan.

Cs. és kir. tartalékkórház, Csáktornya.

Sz. 365.

Pályázat.

A jelenlegi kórházi élelmezővel való szerződés küszöbön álló felmondása
következtében, a betegeknek, ápolóknak és ápolónőknek kórházi-élelmezése, a háború
folyamára, illetve a normális viszonyok beálltaig — kiadó.

Az ajánlattevők tartoznak beadványaikban kijelenteni, hogy a cs. és kir.
katonai felügyelőség (Intendanz) által történő ármegállapítások eddigi módszeréhez
hozzájárulnak, a mely ármegállapítások, mindig a Csáktornya nagyközség útján
havonta beszerzendő piaci-ár bizonyítvány alapján történik. — Továbbá, hogy az
ily módon elszámolt árakból hány %-ot engednek vagy az árakra hány % pótlékot
kivánnak?

A Tartalékkórház 1150 beteg- és 200 egészséges egyénnek való ágyra van
berendezve.

Közelebbi adatok, a kötelezettségeket, kautiot stb. illetőleg a Tartalékkórház
gondnokságánál (Verwaltungskommission) a hivatalos órák alatt — d. e. 8—12-ig,
d. u. 2—6-ig szerezhetők be.

Az ajánlatok f. hó 23-ik napjának déli 12 óráig nyújtandók be. — Későbbben
érkezendő ajánlatok nem vehetők figyelembe.

Kelt Csáktornyan, 1916. július hó 7-én.

A csáktornyai cs. és kir. Tartalékkórház Gondnoksága (Verwaltungskommission).

Rottauscher v. Malata s. k.
kapitány.

Nauta számvevő fhdgy s. k.

Látta: Dr. Heilig törzsorvos s. k.
kórházparancsnok.